

PĀRSKATS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA 2014. - 2020. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA INVESTĪCIJU PROGRESU LĪDZ 2018. GADA 30. JŪNIJAM¹

Pārskatā iekļauta informācija atbilstoši Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas 2015. gada 4. novembra vēstulē Nr. 142.9/12-130-12/15 par atskaišu iesniegšanu norādītajiem jautājumiem: (1) Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondu) 2014. - 2020. gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita; (2) Specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM)/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita; (3) SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums; (4) ES fondu vadības riski un to pārvaldība.

I ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita

Galveno vadības pasākumu izpildes progress apkopots 1. pielikumā².

Papildus pēc Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) iniciatīvas tiek ieviesti jauni mehānismi investīciju projektu ieviešanas disciplīnas nodrošināšanai ar mērķi (1) apzināt reālistisku naudas plūsmu, mazinot risku valsts budžeta līdzekļu neefektīvai izmantošanai un (2) efektīvāk pārvaldīt prioritāros riskus pret pamatotākiem projektu īstenošanas plāniem (līdz šim pārāk optimistiski). 2018.gada 26. jūnijā Ministru kabinetā (turpmāk – MK) tika apstiprināti MK noteikumu grozījumi³, paredzot ar 2018.gada 1.septembri stingrāku disciplīnu attiecībā uz projektu īstenošanas plānu ievērošanu: (1) noteikta 25% pieļaujamā projekta gada finanšu plāna izpildes novirze, bet projektam var samazināt ES fonda un valsts budžeta līdzfinansējumu par starpību, kas pārsniedz 25% no plānoto maksājuma pieprasījumu iesniegšanas grafikā paredzētā; (2) noteikts sešu mēnešu pieļaujamais projekta īstenošanas termiņa pagarinājums, bet termiņa pārsniegšanas virs sešiem mēnešiem periodā radušos izdevumus jāsedz pilnībā no finansējuma saņēmēja līdzekļiem. MK noteikumi paredz arī objektīvi pamatotus izņēmuma gadījumus. Lai nodrošinātu atbilstošu pārejas posmu šo normu piemērošanai, ir paredzēts, ka visiem finansējuma saņēmējiem vēl līdz 2018. gada 31. augustam ir iespēja pārskatīt projektu īstenošanas termiņus un iepriekš sniegtos maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikus, objektīvāk saplānojot projekta ietvaros paredzamo finanšu plūsmu. CFLA projektu līmenī turpina izglītēt un konsultēt projektu ieviešējus, lai kopīgi atrastu piemērotākos risinājumus projektu ieviešanas procesu paātrināšanai un sniegtu nepieciešamo atbalstu. Projektu ieviešanas procesu pilnveide veidojas ciešā sadarbībā un

¹ Pārskatā papildus tiek sniegta aktuālākā pieejamā informācija.

² Pastāvīgi tiek veikti daudz un dažādi operatīvi un zemāka līmeņa pasākumi, procesi un uzdevumi atbilstoši un efektīvai risku pārvaldībai, investīciju pārraudzībai un izvērtēšanai.

³ Noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2014.gada 16.decembra noteikumos Nr.784 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā" : <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40458313&mode=mk&date=2018-06-26>

pielāgojoties aktuālajiem apstākļiem, lai nodrošinātu sekmīgu ES fondu ieviešanas rezultātu.

Tāpat pēc finanšu ministres iniciatīvas 2018.gada 10. - 12.jūlijā tika organizētas divpusējās ministru sarunas starp finanšu ministri un (1) izglītības un zinātnes ministru par izglītības infrastruktūras jomu, (2) ekonomikas ministru par energoefektivitātes jomu un būvniecības sektora kapacitāti un tendencēm (par prognozētām izmaiņām darba spēka un būvmateriālu izmaksās būvniecības nozarē), (3) labklājības ministru par sociālās iekļaušanas jautājumiem, (4) vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru par vides aizsardzības jomu. Ministru tikšanās mērķis - apspriest aktuālos problēmu jautājumus ministru pārziņā esošo ES fondu jomu investīcijās un vienoties par prioritāri veicamajiem pasākumiem investīciju gaitas uzlabošanā. Ministri vienojās par konkrētiem uzdevumiem un rīcībām. Lai novērtētu panākto progresu, nākamās divpusējās sarunas starp finanšu ministri un nozaru ministriem plānotas 2018.gada augustā - septembrī.

II SAM/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita

Pārskata periodā MK apstiprināti jauni Labklājības ministrijas investīciju nosacījumi sabiedrībā balstītiem sociālajiem pakalpojumiem (4,2 milj. *euro*). Savukārt, nozaru ministriju pamatoti kavējumi ir Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošo investīciju nosacījumu digitālo un metodisko līdzekļu izstrādei (3,6 milj. *euro*) un Veselības ministrijas investīciju nosacījumu apstiprināšanai veselības aprūpes ieviešanas jomā (3,8 milj. *euro*). Paralēli Ekonomikas ministrija izvērtē alternatīvi labāko finanšu resursa izmantošanu, kas šobrīd paredzēta pasākumā dzīvojamo ēku energoefektivitātes investīcijām (8,5 milj. *euro*). Aktuālā informācija pieejama FM ikmēneša ziņojumos valdībai⁴.

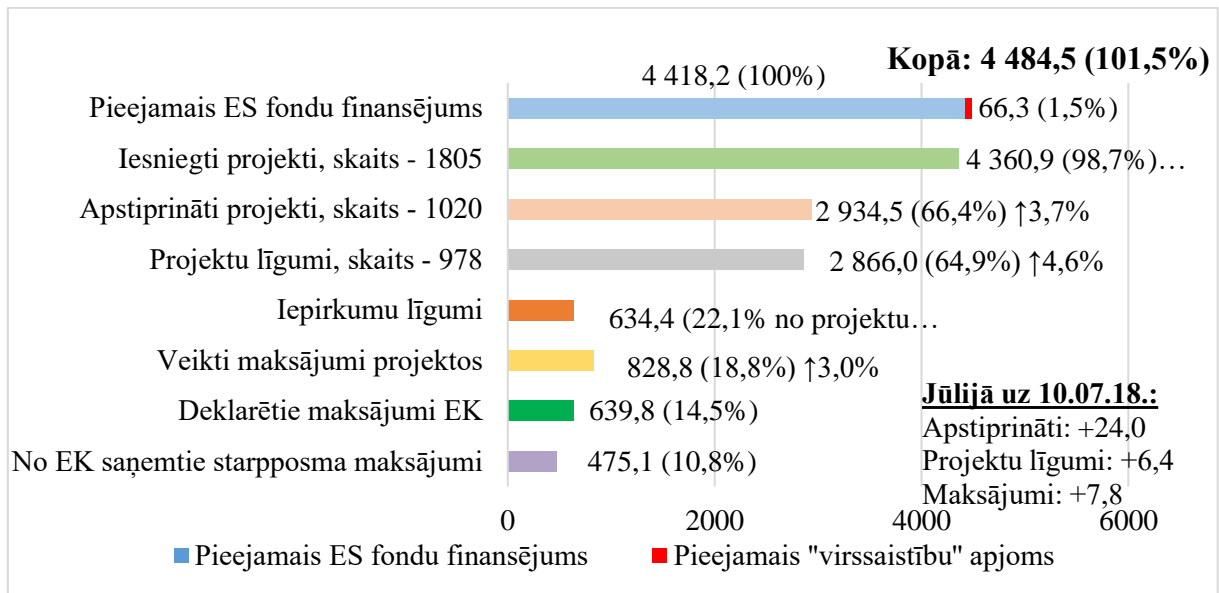
III SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums⁵.

Līdz 2018. gada 30.jūnijam kopā noslēgti 978 investīciju projektu līgumi, paredzot ES fondu atbalstu 2,9 mljrd. *euro*, jeb 64,9 % no plānošanas periodā pieejamā ES finansējuma (pieaugums par 4,6 %, salīdzinot ar datiem līdz 2018. gada 30. martam). Intensīvu projektu atlasu rezultātā ik ceturksni ievērojami pieaug jaunu projektu skaits ar nozīmīgu investīciju apjomu. No 2018. gada 1.jūlija līdz 10. jūlijam projektu īstenošana uzsākta vēl par 6,4 milj. *euro* ES finansējuma. Pozitīvi, ka valsts budžeta ieņēmumos no EK jau saņemti 475 milj. *euro* par reāli veiktām investīcijām. Skatīt grafikā Nr.1.

⁴ Vēl kopumā jāapstiprina 5 investīciju nosacījumi par 74,0 milj. *euro* FM aktuālā informācija pieejama ikmēneša ziņojumos valdībai, kas vienlaikus informācijai tiek nosūtīta arī Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai. Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

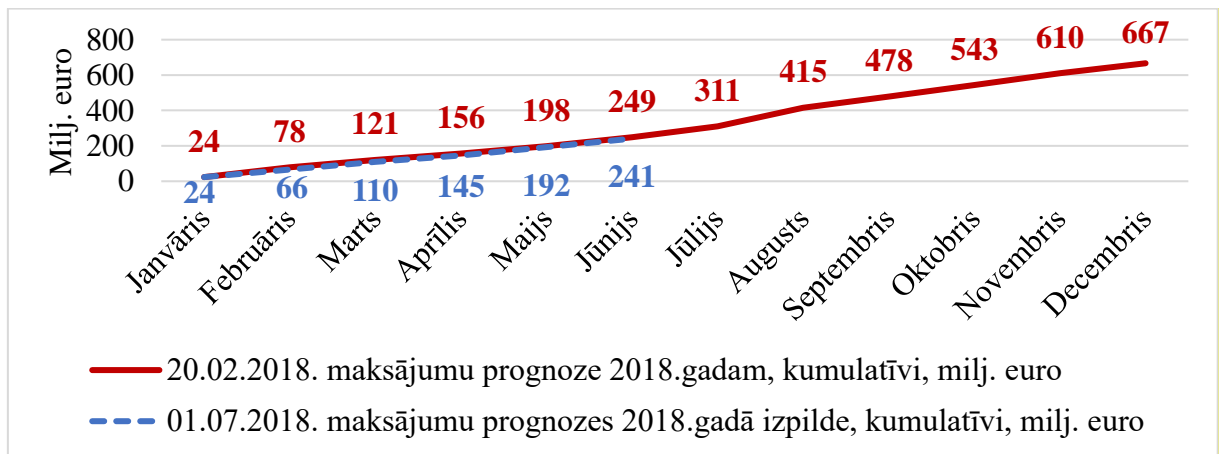
⁵ Aktuālā informācija par ES fondu investīciju progresu, t.sk. maksājumu un projektu iesniegšanas plānu izpildi, tiek apkopota reizi mēnesī un ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde> un <http://www.esfondi.lv/2018.gads>. Ar izsludinātajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – CFLA) tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases> un projektu informācija pieejama: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-projektu-mekletajs>.

Grafiks Nr.1. ES fondu 2014. – 2020. gada perioda investīciju progress līdz 2018. gada 30. jūnijam, ES fondu finansējums, milj. euro; progress pret datiem līdz 2018. gada 31. martam

2018. gada I. pusgadā kopējā maksājumu prognozes izpilde 97% vērtējama kā laba. Maksājumi ir 36 % no gada plāna (666,5 milj. euro). Skatīt grafikā Nr. 2.

Grafiks Nr.2. ES fondu 2014. – 2020. gada perioda maksājumu prognožu izpilde 2018. gadā, ES fondu finansējums kumulatīvi, milj. euro

IV ES fondu vadības riski un to pārvaldība⁶

2018. gada 15.martā ES fondu vadošās iestādes risku vadības darba grupas sanāksmē tika izvērtēti galvenie identificētie riski un apstiprināti to mazināšanas pasākumi, lai nodrošinātu efektīvu ES fondu investīciju ieguldīšanu tautsaimniecībā, vienlaikus aizsargājot valsts un ES budžeta finanšu intereses. Pārskata 2. pielikumā ir galveno ES fondu vadības risku pārvaldības pasākumu

⁶ Vadošā iestāde saskaņā ar iekšējām procedūrām veic augstākā līmeņa ES fondu vadības risku pārvaldību, kas pamatā aptver plānošanas dokumentu līmeni un vadības un kontroles sistēmas darbību, nepieciešamības gadījumā ņemot vērā arī zemāka līmeņa (ES fondu atbildīgo iestāžu un sadarbības iestādes) risku pārvaldības procesā apzinātos draudus kopīgo ES fondu mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu ES fondu risku pārvaldību, ar Finanšu ministrijas rīkojumu ir izveidota risku pārvaldības darba grupa. Šīs darba grupas sanāksmes tiek organizētas ne retāk kā reizi gadā. Viens no risku darba grupas uzdevumiem ir izvērtēt un saskaņot vispārējos ES fondu vadībā identificētos risku vadības pasākumus un analizēt to izpildes efektivitāti.

īstenošanas aktuālais statuss. Ikdienas darbā rīcība notiek operatīvi un atkarībā no riska nozīmības attiecīgā ekspertu vai vadības līmenī.

FM turpina operatīvu risku pārvaldību, kā arī turpinās regulāri informēt Saeimu, valdību un sabiedrību par ES fondu projektu ieviešanas gaitas sasniegumiem un pasākumiem konstatētu risku novēršanai vai mazināšanai ar mērķi maksimāli efektīvi Latvijas interesēs izmantot pieejamo Kohēzijas politikas finansējumu. FM un CFLA turpinās konsultēt, sniegt atbalstu valsts pārvaldes sektoram un projektu īstenošanai gadījumos, kad tas nepieciešams.

Paralēli esošā plānošanas perioda investīciju veicināšanai FM aktīvi veido pozīciju par Kohēzijas politiku pēc 2020.gada sagatavošanas un par Latvijas interešu jautājumiem šajā sakarā, iesaistot nozaru ministrijas, sociālos un sadarbības partnerus. 2018.gada 27.jūnijā finanšu ministre tikās ar sociāliem un sadarbības partneriem, lai pārrunātu nacionālās pozīcijas pamatjautājumus un priekšlikumus, kā arī vienojās par kopīgu sadarbību nacionālo interešu aizstāvībā.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Ziepniece, 67095614
Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv

Rancāne, 67095485
Diana.Rancane@fm.gov.lv